รายงานการศึกษา

เรื่อง

การเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง

: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

โดย

พันตำรวจโท ประสิทธิ์ ฟักสังข์

เสนอ

คณะกรรมการหลักสูตรนักบริหาร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับสูง รุ่นที่ ๙

ระหว่างวันที่ ๓ มิถุนายน – ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗

คำนำ

ในการบริหารงานไม่ว่าภาครัฐ หรือเอกชน ผู้บริหารทุกคนล้วนมีความต้องการให้บุคลากรของตนได้รับการพัฒนา และต้องการให้บุคลากรของตนมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลานั้นจะมีความพร้อมต่อการแข่งขัน และจะเป็นบุคคลที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตามที่บุคลากรมีการพัฒนาตนเอง ย่อมก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและนำมาซึ่งความเจริญก้าวหน้าขององค์กร

นอกเหนือจากการพัฒนาบุคลากรเพื่อองค์กรแล้ว การพัฒนาตนเองของบุคลากรยังส่งผลต่อความสำเร็จหรือเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพอีกด้วย การพัฒนาตนเองนั้นถือเป็นการแข่งขันกับตัวเองเพื่อเป็นบันไดไปสู่ความก้าวหน้าในอนาคต และเป็นการเตรียมความพร้อมในการที่จะต้องแข่งขันกับคนอื่น ในโลกของการทำงานที่มีการแข่งขันสูงเวทีการทำงานจะเปิดโอกาสให้กับคนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานเสมอ และเช่นเดียวกัน “คนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงจากการพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องต่าง ๆ มักจะพร้อมอยู่เสมอสำหรับการแข่งขันไม่ว่าในเวทีหรือสถานการณ์ใดก็ตาม”

หัวข้อรายงานการศึกษา : **การเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร**

ชื่อผู้ทำรายงาน : **พันตำรวจโท ประสิทธิ์ ฟักสังข์**

หลักสูตร : **นักบริหารมหานครระดับสูง รุ่นที่ ๙**

ประจำปี : **๒๕๕๗**

บทคัดย่อ

รายงานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นมหานครแห่งความปลอดภัย เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในกรุงเทพมหานครให้น้อยลง เพื่อให้การปฏิบัติการดับเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและรวดเร็ว เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีต่างๆได้ รายงานฉบับนี้ได้รวบรวมข้อมูล ศึกษาแนวทางวิธีการที่ทันสมัย มีแนวทางหรือกลยุทธ์ในการดำเนินการ ขั้นตอนการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูง สรุปผลการศึกษา การประเมินผล แนวทางในการบริหารความเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อ	ข
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๗
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา	๘
๑.๔ นิยามศัพท์	๘
๑.๕ วิธีการศึกษา	๙
๑.๖ ประโยชน์ในการศึกษา	๙
บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๙
ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕)	๑๐
บทที่ ๓ เนื้อหา	๑๓
๓.๑ แนวทางหรือกลยุทธ์	๑๓
๓.๒ การดำเนินการจัดตั้งทีมดับเพลิงในอาคารสูง	๑๔
๓.๓ ขั้นตอนการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูง	๑๔
๓.๔ หลักสูตรและโครงการต่างๆที่เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิง ในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่มีการดำเนินการ	๑๕
บทที่ ๔ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๖
๔.๑ สรุปผลการศึกษา	๑๖
๔.๒ การประเมินผล	๑๗
๔.๓ แนวทางในการบริหารความเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค	๑๗
๔.๔ ข้อเสนอแนะ	๑๗
เอกสารอ้างอิง	๑๙
ภาคผนวก	๒๐

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่นๆในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑลหรือที่ร้องขอ กำหนดมาตรการในการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่นๆประสานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัย การให้การสงเคราะห์และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย กำหนดและประสานแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานคร ดำเนินการตามกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๗ กองดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ
๒. กองวิชาการและแผนงาน
๓. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑
๕. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๒
๖. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๓
๗. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔

๑. สำนักงานเลขานุการ

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขานุการดำเนินการด้านบริหารงานบุคคล งานการคลัง งานพัสดุ งานการประชุม งานนิติกรรมและสัญญา การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และยานพาหนะ งานอื่นๆที่รับผิดชอบของกองใดโดยเฉพาะและปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งงานภายในส่วนราชการดังนี้

๑.๑ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ และงานสารบรรณ ควบคุมเวลาทำงานของข้าราชการในสำนักฯ และงานอื่นๆที่มิได้ระบุไว้ให้เป็นหน้าที่ของฝ่ายใด

๑.๒ ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับจัดทำประวัติ ทำเนียบ และควบคุมอัตรากำลังข้าราชการ เรื่องบำเหน็จความชอบ การขอลงประวัติความดีความชอบราชการพิเศษ ประวัติความผิดและการเพิ่มประวัติของข้าราชการ การขอเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง โอน

ลาออก ลาหยุดราชการ ตลอดจนแจ้งการถึงแก่กรรมของข้าราชการและตรวจสอบบัญชีการขอเลื่อนบำเหน็จประจำปี จัดเก็บรักษาสมุดประวัติของข้าราชการในสังกัดรวมถึงการหมายเหตุแก้ไขเพิ่มเติมรายการต่างๆ ตามหลักฐานการจำหน่ายตลอดจนจัดการเกี่ยวกับ กพ. ๗ ทำบัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประวัติข้าราชการ และบัตรเหรียญต่างๆ ขอพระราชทานเครื่องราชอิสราภรณ์ เครื่องหมายแสดงความชอบขององค์การสาธารณะ ให้กับข้าราชการในสังกัด

๑.๓ ฝ่ายการคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การเก็บรักษาเงินและงบประมาณและโครงการประจำปีเกี่ยวกับงานในสำนัก การพัสดุ การจัดหาจัดซื้อสิ่งของที่จะต้องมีต้องใช้ การทำเบิกจ่ายสิ่งของหลวงของใช้ในงานราชการ ทำบัญชีคุมสิ่งของหลวงเครื่องมือเครื่องใช้ทุกประเภท ทำบัญชีควบคุมยานพาหนะ อาวุธ ยุทธภัณฑ์ ที่มีและใช้อยู่ในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๓๔ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๓๒ คน

๒. กองวิชาการและแผนงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์และวางแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนาระบบป้องกันสาธารณภัย การตรวจสอบอาคารสถานที่ที่มีความเสี่ยงและการดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องการตรวจสอบและวิเคราะห์สาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ รวมทั้งเป็นศูนย์การสารสนเทศและให้บริการเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อต่างๆทางวิชาการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดทำแผนแม่บทการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การจัดฝึกอบรมและเผยแพร่วิชาการป้องกันและระงับอัคคีภัย รวมทั้งการกู้ภัย การประสานความร่วมมือกับนานาประเทศด้านวิชาการและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งงานในส่วนราชการดังนี้

๒.๑ งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและงบประมาณการบัญชีและพัสดุ การประชุม การควบคุมดูแลสถานที่และยานพาหนะ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ฝ่ายแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนแม่บท แผนเฉพาะกิจ แผนโครงการต่างๆ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทระดับชาติ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร การทำแผนปฏิบัติการ การทำแผนงานโครงการด้านป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน การประสาน ติดตาม และประเมินผลแผนงาน โครงการระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกสำนักฯ การศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาทางวิชาการและระบบงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผลิต พัฒนาและเผยแพร่เอกสาร ตำรา และสื่อต่างๆทางวิชาการ เป็นศูนย์สารสนเทศด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การติดต่อประสานงานแลกเปลี่ยนความรู้ความร่วมมือ และประสานความช่วยเหลือจากองค์กรภายในและต่างประเทศและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ฝ่ายตรวจการและวางแผนป้องกันอัคคีภัย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบสภาพปัญหาของอาคาร ที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อนำข้อมูลมาประมวลวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข และวางแผนป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องในการตรวจอาคารที่อยู่ระหว่างก่อสร้างเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัย ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ การตรวจสอบตามข้อร้องเรียนและตามนโยบายของผู้บริหารหรือแผนงานโครงการเฉพาะกิจด้านการป้องกันอัคคีภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ กลุ่มงานฝึกอบรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรมและเผยแพร่วิชาการป้องกันและระงับอัคคีภัย การกู้ภัยให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องโดยจัดทำแผนงานโครงการฝึกอบรม ดำเนินการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ การประชุมสัมมนาด้านการป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัยอื่นๆ สนับสนุนวิทยากรให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของกรุงเทพมหานครในการฝึกอบรมด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย การกู้ภัยและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๖๔ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๖๑ คน

๓. กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการอำนวยการงานสาธารณภัย การประสานงานกับส่วนราชการงานเอกชน การกำหนดมาตรการ การกำกับดุแล การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย การให้การสงเคราะห์และบรรเทาสาธารณภัย การให้การสงเคราะห์และบรรเทาความเดือนร้อนแก่ผู้ประสบภัย การสื่อสารและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งงานภายในส่วนราชการดังนี้

๓.๑ งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านสารบรรณและธุรการทั่วไป งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและงบประมาณการบัญชีและพัสดุ การประชุม การควบคุมดูแลสถานที่และยานพาหนะ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติและประสานความร่วมมือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนสาธารณภัย กำหนดมาตรการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครกรุงเทพมหานคร การสั่งใช้อาสาสมัคร การจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวอาสาสมัคร การให้การสงเคราะห์อาสาสมัคร การจัดประชุมอาสาสมัคร การควบคุมดูแลการใช้รถอำนวยการและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ฝ่ายบรรเทาผู้ประสบภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การสงเคราะห์และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชน ที่ประสบภัยและปัญหาเฉพาะหน้า ในด้านวัสดุสิ่งของและเงินทุนต่างๆ ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๓๗ การเชิดชูเกียรติผู้ปฏิบัติงานด้านบรรเทาสาธารณภัยดีเด่น การบำบัดฟื้นฟูผู้ประสบภัย ให้พัฒนาตนเองและชีวิตที่ดีขึ้น

เป็นศูนย์การรับเรื่องราวผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนต่างๆ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ปัญหา การติดตามและการดำเนินงานและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ ฝ่ายสื่อสาร มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมและบังคับข่ายสื่อสารเฉพาะงานด้านป้องกันและระงับอัคคีภัย และบรรเทาสาธารณภัย การแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และสาธารณภัยอื่นๆ การดูแลรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการติดต่อสื่อสารประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกสังกัดกรุงเทพมหานคร จัดให้มีข้อมูลด้านแผนที่เส้นทางการจราจรในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการระงับอัคคีภัย ข้อมูลเกี่ยวกับแปลนอาคาร ทางเข้า – ออกและทางหนีไฟในอาคาร ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บและการขนส่งวัตถุดิบที่เป็นสารเคมีหรือวัตถุไวไฟ ข้อมูลชื่อที่อยู่ของผู้แจ้งเมื่อโทรศัพท์เข้ามาติดต่ออันเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบว่าในบริเวณนั้นมีการเกิดเหตุจริง และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนงานป้องกัน ระงับอัคคีภัย และบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๕๓ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๕๑ คน

๔. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการระงับอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครปริมณฑล หรือตามที่ร้องขอ กู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตรวจตราป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ สำรวจและจัดทำแผนที่ แหล่งน้ำ แหล่งชุมชนและเส้นทางตามจุดอันตรายดูแลและรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะต่างๆให้อยู่ในสภาพปฏิบัติงานได้ทุกโอกาส ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ให้การช่วยเหลืองานและบริการประชาชนส่วนงานราชการและหน่วยงานอื่นๆร้องขอ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบสถานีดับเพลิง ๗ สถานีและ ๒ สถานีดับเพลิงย่อย ดังนี้

๑. สถานีดับเพลิงภูเขาทอง
๒. สถานีดับเพลิงสวนมะลิ
๓. สถานีดับเพลิงบางรัก
๔. สถานีดับเพลิงยานนาวา
๕. สถานีดับเพลิงถนนจันทร์
๖. สถานีดับเพลิงบรรทัดทอง
๗. สถานีดับเพลิงทุ่งมหาเมฆ
๘. สถานีดับเพลิงย่อยสัมพันธวงศ์
๙. สถานีดับเพลิงย่อยบางโพงพาง

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๓๘๙ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๓๕๑ คน

๕. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๒

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการระงับอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครปริมณฑล หรือตามที่ร้องขอ กู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตรวจตราป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ สำรวจและจัดทำแผนที่ แหล่งน้ำ แหล่งชุมชนและเส้นทางตามจุดอันตรายดูแลและรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะต่างๆให้อยู่ในสภาพปฏิบัติงานได้ทุกโอกาส ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ให้การช่วยเหลืองานและบริการประชาชนส่วนงานราชการและหน่วยงานอื่นๆร้องขอ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบสถานีดับเพลิง ๘ สถานีและ ๔ สถานีดับเพลิงย่อย ดังนี้

๑. สถานีดับเพลิงบางกะปิ
๒. สถานีดับเพลิงห้วยขวาง
๓. สถานีดับเพลิงบางชัน
๔. สถานีดับเพลิงลาดกระบัง
๕. สถานีดับเพลิงหัวหมาก
๖. สถานีดับเพลิงพระโขนง
๗. สถานีดับเพลิงคลองเตย
๘. สถานีดับเพลิงบ่อนไก่
๙. สถานีดับเพลิงย่อยร่มเกล้า
๑๐. สถานีดับเพลิงย่อยหนองจอก
๑๑. สถานีดับเพลิงย่อยประเวศ
๑๒. สถานีดับเพลิงย่อยสุขุมวิท

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๔๕๓ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๔๑๔ คน

๖. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๓

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการระงับอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครปริมณฑล หรือตามที่ร้องขอ กู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตรวจตราป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ สำรวจและจัดทำแผนที่ แหล่งน้ำ แหล่งชุมชนและเส้นทางตามจุดอันตรายดูแลและรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะต่างๆให้อยู่ในสภาพปฏิบัติงานได้ทุกโอกาส ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ให้การช่วยเหลืองานและบริการประชาชนส่วนงานราชการและหน่วยงานอื่นๆร้องขอ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบสถานีดับเพลิง ๙ สถานีและ ๒ สถานีดับเพลิงย่อย ดังนี้

๑. สถานีดับเพลิงบางโพ
๒. สถานีดับเพลิงสามเสน

๓. สถานีดับเพลิงลาดยาว

๔. สถานีดับเพลิงบางซ่อน

๕. สถานีดับเพลิงบางเขน

๖. สถานีดับเพลิงลาดพร้าว

๗. สถานีดับเพลิงดุสิต

๘. สถานีดับเพลิงพญาไท

๙. สถานีดับเพลิงสุทธิสาร

๑๐. สถานีดับเพลิงย่อยสายไหม

๑๑. สถานีดับเพลิงย่อยดอนเมือง

มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๔๘๓ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๔๓๐ คน

๗. กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการระงับอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครปริมณฑล หรือตามที่ร้องขอ กู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตรวจตราป้องกันอัคคีภัยและภัยพิบัติอื่นๆ สำรวจและจัดทำแผนที่ แหล่งน้ำ แหล่งชุมชนและเส้นทางตามจุดอันตรายดูแลและรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะต่างๆให้อยู่ในสภาพปฏิบัติงานได้ทุกโอกาส ฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ ให้การช่วยเหลืองานและบริการประชาชนส่วนงานราชการและหน่วยงานอื่นๆร้องขอ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบสถานีดับเพลิง ๑๑ สถานีและ ๔ สถานีดับเพลิงย่อย ดังนี้

๑. สถานีดับเพลิงตลาดพลู

๒. สถานีดับเพลิงปากคลองสาน

๓. สถานีดับเพลิงทุ่งครุ

๔. สถานีดับเพลิงบางอ้อ

๕. สถานีดับเพลิงบวรมงคล

๖. สถานีดับเพลิงดาวคะนอง

๗. สถานีดับเพลิงบางขุนเทียน

๘. สถานีดับเพลิงบางแค

๙. สถานีดับเพลิงธนบุรี

๑๐. สถานีดับเพลิงบางขุนนนท์

๑๑. สถานีดับเพลิงตลิ่งชัน

๑๒. สถานีดับเพลิงย่อยจอมทอง

๑๓. สถานีดับเพลิงย่อยหนองแขม

๑๔. สถานีดับเพลิงย่อยประชาอุทิศ

๑๕. สถานีดับเพลิงย่อยทวีวัฒนา
มีอัตรากำลังตามกรอบทั้งหมด จำนวน ๖๐๔ คน คนครองตำแหน่ง จำนวน ๕๔๐ คน

เมื่อสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร รับโอนภารกิจการดับเพลิงมาจากกองบังคับการตำรวจดับเพลิง สำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีกำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอกับจำนวนประชากร อาคาร บ้านพักอาศัย พื้นที่ ในกรุงเทพมหานครและพบว่าปัญหาหลักในการปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการเข้าระงับเหตุอัคคีภัย คือขาดความพร้อมของบุคลากรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน ใช้เวลาในการดับเพลิงนานเกินกว่าที่ควรจะเป็น การเดินทางเข้าถึงที่เกิดเหตุล่าช้า ขาดเอกภาพในการควบคุมสั่งการ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่มีการวางแผนในการเผชิญเหตุต่างคนต่างทำไม่มีใครเชื่อฟังใคร และในการดับไฟจะทำการดับโดยการฉีดน้ำดับเพลิงจากภายนอกอาคารเข้าไปด้านในอาคารทำให้สิ่งของที่อยู่ ภายในอาคารที่ได้รับความเสียหายมิได้เกิดจากไฟไหม้เพียงอย่างเดียวแต่เกิดจาการใช้น้ำที่ทำการดับไฟเป็นผลให้เกิดความเสียหายจำนวนมาก อีกประการหนึ่งก็คือการขาดการดูแลบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิงทำให้ไม่พร้อมในการใช้งานและขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นต้น

อัคคีภัยเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาและเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นในแต่ละครั้งจะสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันมากเพราะอัคคีภัยสามารถเผาผลาญทรัพย์สินให้วอดวายได้ภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่วินาทีและยังนำความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจมาสู่ประเทศอย่างมหาศาลจากการรวบรวมข้อมูลของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานครพบว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่ผ่านมากรุงเทพมหานครมีจำนวนการเกิดสาธารณภัยทั้งสิ้น ๑,๔๕๙ ครั้ง แบ่งเป็นอัคคีภัยจำนวน ๑,๓๑๑ ครั้ง เมื่อพิจารณาเฉพาะอัคคีภัย ซึ่งเป็นภัยที่เกิดขึ้นมากที่สุดในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครพบว่าอาคารประเภทที่เสียหายเนื่องจากการเกิดอัคคีภัยมากที่สุดคือ อาคารประเภทบ้านพักอาศัยและรองลงมาคืออาคารประเภทตึกแถว และในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีคอนโดมิเนียม อาคารชุด และออฟฟิศซึ่งเป็นอาคารสูงล้วนแต่มีปัญหามากในการนำรถดับเพลิงและอุปกรณ์ดับเพลิงเข้าไปถึงที่เกิดเหตุ รวมถึงการปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงที่มีความเสี่ยงภัยในภยันตรายต่างๆที่อาจเกิดขึ้นด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นว่าควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เพื่อลดความสูญเสีย สร้างความมั่นใจเกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเป็นมหานครแห่งความปลอดภัย

๒. เพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในกรุงเทพมหานครให้น้อยลง

๓. เพื่อให้การปฏิบัติการดับเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและรวดเร็ว

๔. เพื่อสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๕. เพื่อเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีต่างๆได้

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและปัจจัยต่างๆ ในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร และแหล่งความรู้อื่นๆ วิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ดับเพลิงมาใช้เป็นหลักในการศึกษา

๑.๔ นิยามศัพท์

ประสิทธิภาพ หมายถึง ภาวะที่ทำให้เกิดความสำเร็จ หรือความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงานเกิดความสูญเสียน้อย

เจ้าหน้าที่ดับเพลิง หมายถึง ข้าราชการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การป้องกัน หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า ทั้งทางด้านโครงสร้างและที่มิใช่ด้านโครงสร้าง เพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย

อาคารสูง หมายถึง อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้โดยมีความสูงตั้งแต่ ๒๓.๐๐ เมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยา ให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของขั้นสูงสุด

สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศรัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆอันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐและให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศและการก่อวินาศกรรมด้วย

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง วิธีการในการลดความสูญเสียก่อนที่จะเกิดเหตุและเมื่อเกิดเหตุแล้วได้ดำเนินการให้เหตุยุติโดยให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดในเหตุภัยพิบัติต่างๆ

๑.๕ วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาเห็นว่าเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงให้มีความรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญ จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ เพิ่มพัฒนาศักยภาพด้านร่างกายของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงดำเนินการหาข้อมูลจากการศึกษาจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ ประโยชน์ในการศึกษา

ประโยชน์ในการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

๑. องค์ความรู้ใหม่ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการทางวิชาการ ในการศึกษาเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างมีเหตุผล สำหรับองค์ความรู้ใหม่หรือความรู้ใหม่ที่เกิดจากการศึกษาครั้งนี้ คือ การได้ทราบและเข้าใจขีดความสามารถ ปัญหาและสาเหตุของประสิทธิภาพ ตลอดจนแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเป็นมหานครแห่งความปลอดภัย

๒. หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังสามารถใช้เป็นแนวทางการศึกษาทำนองเดียวกันในหน่วยงานอื่นๆที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

๓. ผลที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องกับการดับเพลิงรวมทั้งผู้สนใจสามารนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔. หน่วยงานภาครัฐและข้าราชการ รวมทั้งบุคลากรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องจะได้รับประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ โดยนำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทที่ ๒
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (๒๕๓๐ : ๒๓๔) ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จหรือความสามารถที่ทำให้งานเกิดผลสำเร็จ

ติน ปรัชญพฤทธิ์ (๒๕๓๕ : ๑๓๐) ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการสนับสนุนให้มีวิธีการบริหารที่จะได้รับผลมากที่สุด โดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด นั้นคือ การลดค่าใช้จ่ายด้านวัตถุและทรัพยากรมนุษย์ ในขณะที่พยายามเพิ่มขึ้น ความแม่นตรง ความเร็วและความราบเรียบของการบริหารให้มากขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และสมชาย หิรัญกิตติ (๒๕๓๘ : ๙๑ – ๙๒) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพ หมายถึง

๑) ความสามารถในการผลิต ผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยการใช้พลังงาน เวลา วัสดุ หรือปัจจัยอื่นๆต่ำสุด

๒) ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่นำเข้า (Input) และผลที่ออกมา (Output) เพื่อสร้างให้เกิดต้นทุนสำหรับทรัพยากรต่ำสุด

๓) ประสิทธิภาพและประสิทธิผลคือความพึงพอใจของผู้รับบริการรวมทั้งความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๔๑ : ๔๙) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงการปฏิบัติงานหรือการบริหารที่ถูกต้องรวดเร็ว ใช้เทคนิคที่สะดวกสบายกว่าเดิม คุ้มค่าและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุดในขณะที่ต้องการผลงานมากที่สุด (Efficiency is do things right)

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น) (บทความเรื่อง “การพัฒนาขีดความสามารถ” จาก http ://www.tpa.or.th) ได้เสนอสาระสำคัญไว้ว่า เท่าที่ผ่านมาการให้บริการยังไม่ได้รับความสำเร็จมากเพียงพอ การวัดอาจจำเป็นต้องกำหนดค่าเป็นตัวเลข โดยวัดจากจำนวนการร้องเรียนของผู้ใช้บริการว่าลดลงเป็นสัดส่วนเท่าใดกับข้อร้องเรียนเดิม การให้บริการจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและมีความเป็นไปได้ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานหรือบุคคลต่างก็มีขีดความสามารถไม่เหมือนกัน และมีขีดความสามารถต่างกันออกไปในแต่ละด้าน จึงต้องมีการวิเคราะห์ว่า หน่วยงานหรือบุคคลควรได้รับการพัฒนาขีดความสามารถไปในด้านใดบ้าง แบบจำลอง ๓C (3C Model) จะช่วยให้สามารถพิจารณาขีดความสามารถแต่ละด้านได้ชัดเจน ดังนี้

๑) Capacity เป็นความสามารถที่จะรับงานได้มากน้อยเท่าใด ต่อชั่วโมง ต่อวัน ต่อสัปดาห์ หรือต่อเดือน ตามความจุของงานที่จะทำได้ บางคนรับงานได้มาก บางคนรับงานได้น้อย

๒) Capability เป็นความสามารถที่จะทำงานได้หลากหลายชนิด บางคนทำได้หลายชนิด บางคนมีความสามารถเฉพาะอย่าง ไม่สามารถพัฒนาทักษะให้มีหลายด้าน (multi – skill)

๓) Calibre เป็นการพิจารณาขีดความสามารถว่าทำงานได้ในระดับยากมาก ยากปานกลาง หรือไม่ยาก

ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕)

เป้าประสงค์ตามวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ มหานครปลอดภัย

ภารกิจพื้นฐาน	ความเชื่อมโยง
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เชื่อมโยงกับ เป้าประสงค์ ข้อ ๑.๒.๑ , ๑.๓.๒ , ๑.๔.๑ และ ๑.๕.๑	กรุงเทพมหานคร ต้องมีความปลอดภัยทั้งด้านอาชญากรรม ยาเสพติด อัคคีภัยจากอาคาร สิ่งก่อสร้าง พื้นที่สาธารณะ และอุทกภัยจากน้ำฝน น้ำหลาก และน้ำทะเล จึงต้องมีการป้องกันด้วยการตรวจสอบส่วนต่างๆ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงนำไปสู่การเกิดปัญหาและกรณีที่เกิดปัญหาต้องมีแผนการบรรเทาความสูญเสียและช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัย ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับกรุงเทพมหานคร

ภารกิจพื้นฐานและภารกิจหลัก

ภารกิจพื้นฐาน ๑ : ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผลสำเร็จหลัก ๑ – ประชาชนมีความพร้อม และมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัยและสาธารณภัยอันเป็นการลดความเสี่ยงในการเกิดสาธารณภัย

ผลสำเร็จหลัก ๒ – ปฏิบัติการระงับเหตุสาธารณภัยและกู้ภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถกำจัดและลดความเสียหายและความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ

ผลสำเร็จหลัก ๓ – ผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น

ขีดความสามารถในการให้บริการที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของงานบริการต้องสูงกว่ามาตรฐานทั่วไปที่ใคร ๆ ก็ทำได้เป็นลักษณะที่เรียกได้ว่า ความเก่ง จะต้องมีความรู้ ความสามารถพฤติกรรม ทักษะ และแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อความสำเร็จของเป้าหมายในงานบริการ ซึ่งพฤติกรรมหลัก (Key behavior) จะมีความสำคัญต่องานบริการแต่ละอย่างต่างกัน ขีดความสามารถส่วนบุคคล คุณลักษณะของบุคคลที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐานในการบริการทั่วๆ ไป จะเป็นในด้านงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งแต่ละบุคคลมีมากน้อยไม่เท่ากัน บางคนมีมากในด้านหนึ่ง แต่น้อยกว่าอีกด้าน จึงต้องพิจารณาพัฒนาขีดความสามารถในด้านที่เป็นจุดแข็งให้เพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ต้องจำกัดด้านที่เป็นจุดอ่อนให้หมดไป ด้วยวิธีการที่สะดวก รวดเร็ว และประหยัด ได้แก่ การฝึกอบรม และการสอนงานบริการในลักษณะการฝึกอบรมในงาน (On the job training : OJT)

พงกะพรรณ ตะกลมทอง (บทความ เรื่อง “การพัฒนาขีดความสามารถ” ค้นคืนวันที่ 4 กรกฎาคม 2551 จาก http:www.google.co.th) ได้อธิบายถึง วิธีการพัฒนาขีดสมรรถนะบุคลากรสามารถพัฒนาได้ 9 วิธี คือ

๑) การเรียนรู้ในงานหรือการสอนงาน (coaching) หมายถึง การสอนงานให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) การประชุมแก้ปัญหา (meeting) หมายถึง การประชุมเฉพาะเรื่องและเฉพาะกลุ่มบุคคลที่

เกี่ยวข้อง เพื่อให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้มีการพัฒนาและแสดงขีดความสามารถในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การหมุนเวียนงาน (job rotation) หมายถึง การสับเปลี่ยนหมุนเวียนให้บุคลากรปฏิบัติงานที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา

๔) การมอบหมายโครงการพิเศษ (project assignment) หมายถึง การมอบหมายโครงการหรืองานพิเศษให้บุคลากรเป้าหมายได้ปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาความสามารถของตนเอง

๕) การมอบหมายงานเป็นทีม (team assignment) หมายถึง การมอบหมายงานให้กับกลุ่มบุคลากรไปปฏิบัติงานร่วมกัน

๖) หลักสูตรการฝึกอบรมภายในองค์การ (in-house training) หมายถึง การจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้กับบุคลากรในองค์การโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นวิทยากร หรืออาจจะมีการจัดบทเรียนออนไลน์

๗) หลักสูตรการฝึกอบรมภายนอกองค์การ (external training) หมายถึง การส่งกลุ่มบุคลากรเป้าหมายไปอบรมภายนอกทั้งการอบรมระยะสั้น และระยะปานกลาง

๘) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self access) หมายถึง บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง

๙) การศึกษาแบบทางการ (education) หมายถึง การสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับสูง เช่น การศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

สรุป จากการศึกษาแนวคิด ดังที่ผู้ศึกษาได้รวบรวมและนำเสนอไว้ข้างต้นนี้ พบว่า นักวิชาการแต่ละคนได้ให้ความหมายและหลักการสำคัญของขีดความสามารถหรือประสิทธิภาพไว้คล้ายคลึงกัน เช่น ติน ปรัชญพฤทธิ์ ให้ความหมายของ ประสิทธิภาพ ว่าหมายถึง การสนับสนุนให้มีวิธีการบริหารที่จะได้รับผลมากที่สุดโดยสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด นั้นคือ การลดค่าใช้จ่ายวัตถุและทรัพยากรมนุษย์ ในขณะที่พยายามเพิ่มขึ้นความแม่นตรง ความเร็วและความราบเรียบของการบริหารให้มากขึ้น ในขณะที่สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ขีดความสามารถในการให้บริการที่จะนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของงานบริการต้องสูงกว่ามาตรฐานทั่วไปที่ใคร ๆ ก็ทำได้ เป็นลักษณะที่เรียกได้ว่า ความเก่ง จะต้องมีความรู้ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ และแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อความสำเร็จของเป้าหมายในงานบริการ เหล่านี้เป็นต้น

ผู้ศึกษา ได้รวบรวมและนำแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น มาเป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายกว้าง ๆ ของการเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร สำหรับเหตุผลที่ผู้ศึกษานำความหมายของประสิทธิภาพของนักวิชาการดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดความหมายในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นความหมายที่มีเนื้อหาสาระ ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนำมาปรับใช้กับรายงานที่ศึกษานี้ได้อย่างเหมาะสม

บทที่ ๓
เนื้อหา

๓.๑ แนวทางหรือกลยุทธ์

การเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงโดยการการจัดตั้งชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงเพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้เป็นทีมที่มีขีดความสามารถเผชิญกับการปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงที่มีความยุ่งยากสลับซับซ้อนที่ต้องใช้ความมีประสิทธิภาพ ดำเนินการโดยใช้กรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ในสถานีดับเพลิงทุกสถานีในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร โดยเจ้าหน้าที่ดับเพลิงทุกคน ทุกสถานีดับเพลิง (๓๕ สถานีดับเพลิง) จะมีชุดดับเพลิงในอาคารประจำกายอยู่บ้าง แต่ยังไม่ครบทุกคน ซึ่งกำลังดำเนินการสั่งซื้ออยู่จำนวน ๔๐๐ ชุด ทุกสถานีดับเพลิงจะได้รับการจัดสรรเท่าๆกันทุกสถานีดับเพลิง) และจะได้รับการจัดสรรชุดดับเพลิงในอาคารจำนวน ๔๐๐ ชุด ทุกๆ ปี จนครบ เนื่องจากชุดดับเพลิงในอาคารมีอายุการใช้งาน ๕ ปี ก็จะเสื่อมคุณภาพลงไป ซึ่งสถานีดับเพลิงแต่ละที่จัดแบ่งโครงสร้างออกเป็นชุดปฏิบัติการ ๔ ชุด กำหนดภารกิจหน้าที่ ดังนี้

๑.หัวหน้าชุดปฏิบัติการ (สถานีละ ๔ คน) มีหน้าที่
- ประเมินสถานการณ์ในเหตุการณ์
- ประสานงานกับหัวหน้าผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่รัฐจากหน่วยงานอื่น
- ควบคุมสั่งการการปฏิบัติและประสานงานภายในชุดปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผน
- ประสานการขอรับการสนับสนุนเครื่องมือกู้ภัยกำลังพลและการส่งกำลังบำรุงให้กับทีมปฏิบัติการ
- สรุปและรายงานสถานการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
- กำกับดูแลการตรวจสอบและการจัดเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ให้พร้อมปฏิบัติงาน
- แนะนำการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนและเครือข่าย ภาคีเครือข่าย

๒. รองหัวหน้าชุดปฏิบัติการ (สถานีละ ๔ คน)
- มีหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนหัวหน้าชุดปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

ปฏิบัติหน้าที่แทนเมื่อหัวหน้าชุดปฏิบัติการไม่สามารถทำตามหน้าที่ได้

๓. ทีมปฏิบัติการ ๔ ทีม (จำนวนเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่เหลือของแต่ละชุดปฏิบัติการในสถานีดับเพลิง)
ประกอบด้วยหัวหน้าทีม ๔ คนและทีมปฏิบัติการ
- ปฏิบัติหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัย ช่วยเหลือค้นห้าผู้ประสบภัย เตรียมพร้อมรับการปฏิบัติเมื่อได้รับการแจ้งเหตุอัคคีภัยหรือได้รับการร้องขอตลอด ๒๔ ชั่วโมง รวมทั้งตรวจสอบ จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน

- ฝึกซ้อมการปฏิบัติการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ร่วมฝึกอบรมให้แก่ อปพร.ทีมกู้ชีพกู้ภัยและหน่วยงานในพื้นที่
- เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุภายในเวลาที่กำหนดตามตัวชี้วัดไม่เกิน ๑๐ นาที
- ให้คำแนะนำแก่ประชาชนและเครือข่ายสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามแผนปฏิบัติการ
- รายงานสถานการณ์และผลการปฏิบัติงานให้หัวหน้าชุดปฏิบัติทราบ

๓.๒ การดำเนินการจัดตั้งทีมดับเพลิงในอาคารสูง มีขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดคัดเลือกให้สถานีดับเพลิงทุกสถานีในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นศูนย์ปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูง โดยปรับปรุงอาคารหรือพื้นที่ให้เหมาะสมและมีความพร้อมของอุปกรณ์ที่ต้องใช้งานในอาคารสูง

๒. กำหนดให้แต่ละสถานีดับเพลิงในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในอาคารสูง โดยใช้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงทั้งหมดทั้งสถานี

๓. จัดตั้งเป็นชุดปฏิบัติการในอาคารสูงจำนวน ๔ ชุด

๔. จัดแบ่งกำลังออกเป็น ๓ ผลัด เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ผลัดละ ๘ ชั่วโมง พัก ๒๔ ชั่วโมง โดยผลัดที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เวลา ๐๐.๐๑ น. – ๐๘.๐๐ น. ผลัดที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ น. – ๑๖.๐๐ น. ผลัดที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เวลา ๑๖.๐๐ น. – ๒๔.๐๐ น.

๕. กำหนดให้มีการฝึกซ้อมทบทวนการเรียนรู้ การปฏิบัติ การเข้าเผชิญเหตุดับเพลิงในอาคารสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ภายในสถานีดับเพลิง (วันอังคารและวันพฤหัสบดี) โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ โดยในวันจันทร์ พุธ ศุกร์กำหนดให้ช่วงเช้า ฝึกการใช้อุปกรณ์ประจำกาย รถกระเช้า และช่วงบ่ายเป็นการฝึก ด้านกำลังกายเพื่อเพิ่มพูนด้านสมรรถภาพทางกายด้วย

๖. กำหนดให้ทุกสถานีดับเพลิงทำหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดและผู้ช่วยหัวหน้าชุดและหัวหน้าทีมและผู้ปฏิบัติเป็นไปตามลำดับความอาวุโส ความเหมาะสม และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่

๓.๓ ขั้นตอนการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูง

๑. กำหนดให้มีการฝึกซ้อมทบทวนการเรียนรู้ การปฏิบัติ การเข้าเผชิญเหตุดับเพลิงในอาคารสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ภายในสถานีดับเพลิง (วันอังคารและวันพฤหัสบดี) โดยให้ผู้มีความรู้ในสถานีดับเพลิงมาให้ความรู้ โดยในวันจันทร์ พุธ ศุกร์กำหนดให้ช่วงเช้า ฝึกการใช้อุปกรณ์ประจำกาย รถกระเช้า และช่วงบ่ายเป็นการฝึกด้านกำลังกายเพื่อเพิ่มพูนด้านสมรรถภาพทางกาย

๒. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการดับเพลิงและกู้ภัย อุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ประจำตัวให้ได้รับการจัดสรรเพิ่มเติมหากไม่เพียงพอ เช่น ชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคาร ประกอบด้วย เสื้อ หมวก ถุงมือ รองเท้า ไฟฉาย ชุดเครื่องช่วยหายใจชนิดอากาศอัด ฯลฯ เป็นต้น

๓. เมื่อจัดการฝึกอบรมภายในสถานีดับเพลิงแล้ว หัวหน้าสถานีดับเพลิง ในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร คัดเลือกผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงที่มีความสามารถพร้อมที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูง โดยต้องทำงานด้วยใจรักและศรัทธาในอาชีพ มีวินัยมีความรู้รักสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความสามารถในการตอบสนองการปฏิบัติการที่รวดเร็ว มีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ มีภาวะความเป็นผู้นำสูง ต้องคิดค้นหาเทคนิคใหม่ในการดับเพลิงมาประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง โดยให้หัวหน้าสถานีดับเพลิงเป็นผู้รับสมัครและคัดเลือกเจ้าหน้าที่ภายในสถานีของตนเอง ตามการหลักเกณฑ์ทุกสถานีดับเพลิง จำนวน ๓๕ สถานี (เจ้าหน้าที่ดับเพลิงทุกคน)

๔. แต่ละสถานีดับเพลิงส่งรายชื่อแต่งตั้งชุดดับเพลิงในอาคารสูงต่อผู้อำนวยการกองปฏิบัติกาดับเพลิงแต่ละกอง เสนอผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหรือกองวิชาการและแผนงานเป็นเจ้าของโครงการและจัดส่งรายชื่อให้ผู้อำนวยสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พิจารณาเห็นชอบ เพื่อพิจารณาลงนาม ให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงเข้าร่วมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในอาคารสูง ระดับที่สูงขึ้นต่อไป

๕. การฝึกอบรมเป็นการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้เจ้าหน้าที่ดับเพลิง โดยมีการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งทักษะต่างๆ ในด้านการผจญเพลิงและกู้ภัยในอาคารสูง โดยใช้วิทยากรจากนักดับเพลิงที่มีความรู้ประสบการณ์และความสามารถในการผจญเพลิงพร้อมวิทยากรจากภายนอกหรือผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ

๓.๔ หลักสูตรและโครงการต่างๆที่เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่มีการดำเนินการ

๑. โครงการฝึกอบรมส่งเสริมให้ความรู้ด้านการป้องกันภัยในอาคารขนาดใหญ่และอาคารสูง จำนวน ๒,๑๐๐ คน โดยคัดเลือกเจ้าหน้าที่ในสังกัดกรุงเทพมหานครและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำอาคารสถานประกอบการต่างๆ แบ่งออกเป็น ๑๕ รุ่น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดฝึกอบรมโดยดำเนินการอบรมแบบพัก - ค้าง ๔ วัน ๓ คืน ณ ศูนย์ฝึกอบรมดับเพลิงและกู้ภัยอาฟเฟอร์ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกเป็น ๑๕ รุ่น ระหว่าง วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗ – ๔ กันยายน ๒๕๕๗

๒. โครงการจัดซื้อรถหอน้ำดับเพลิงความสูง ๙๐ เมตร จำนวน ๓ คัน (โครงการต่อเนื่อง ๓ ปี) ประจำพื้นที่ กองปฏิบัติการดับเพลิงละ ๑ คัน เพิ่มเติมที่มีแล้ว ๑ คัน อยู่ที่ สถานีดับเพลิงสามเสน (สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มี ๔ กองปฏิบัติการดับเพลิง) ขณะนี้ได้ทำสัญญาซื้อขายเสร็จสิ้นแล้ว

๓. การจัดทำแผนตรวจสอบระบบอัคคีภัยในอาคาร สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและสำนักงานเขต ร่วมดำเนินการตรวจระบบป้องกันอัคคีภัยในอาคาร เป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้กำหนดตรวจอาคารทั้งสิ้น ๓,๑๐๖ อาคาร โดยได้กำหนดเป้าหมายไว้ในปี ๒๕๕๗ ว่าอาคารที่ตรวจต้องผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ซึ่งปัจจุบันดำเนินการแล้ว จำนวน ๒,๔๕๕ อาคาร โดยผ่านเกณฑ์ จำนวน ๒,๒๔๔ อาคาร คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒๕

๔. การทดสอบสมรรถภาพร่างกายประจำเดือนของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง โดยเจ้าหน้าที่ดับเพลิงแต่ละคนจะต้องทดสอบร่างกายที่สถานีดับเพลิงที่สังกัดในแต่ละเดือน เดือนละ ๑ ครั้ง ทำติดต่อกัน ๒ เดือน เดือนที่ ๓ ก็จะต้องไปทดสอบใหญ่ที่ สนามกีฬาของกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่นหรือประชานิเวศน์) โดยมีเจ้าหน้าที่ศูนย์กีฬาฯร่วมตรวจสอบการทดสอบด้วย (๑ วงรอบ ๓ เดือน) จากนั้นจะวนหมุนเวียนกลับไปเริ่มที่สถานีดับเพลิง

๕. การแข่งขันกีฬาดับเพลิงและกู้ภัย ก็จะมีการจัดการแข่งกันกีฬาหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มความชำนาญทักษะ ความรวดเร็ว คล่องตัว ถูกต้อง ปลอดภัย ของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงทุกสถานีดับเพลิงแข่งขันกันโดยกองปฏิบัติการดับเพลิง ๔ จะจัดขึ้นในเดือนกันยายน ๒๕๕๗ ที่ ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ (บางมด)

๖. การอบรมหลักสูตรการดับเพลิงในอาคารสูง ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

บทที่ ๔
สรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาจากความเป็นมาและสภาพปัญหา เป้าหมายที่ต้องการบรรลุและปัญหาในอดีตที่ผ่านมา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) แนวคิดทฤษฎีที่นำมาวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินการเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงของเจ้าหน้าที่ดับเพลิง ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง โดยจะต้องกำหนดแนวทางและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเชิงรุกด้านต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ดับเพลิงของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมทั้งมีการพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ให้มีความพร้อมทันสมัยและมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้รวมถึงผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องตระหนักและให้ความสำคัญของปัญหาการเกิดอัคคีภัย โดยนำปัญหาและปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการเพื่อนำเสนอโครงการในการป้องกันและระงับอัคคีภัยซึ่งจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางความเจริญเติบโตในทุกด้าน ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ประชาชนที่อยู่ในต่างจังหวัดจึงหลั่งไหลเข้ามาประกอบอาชีพและประกอบกิจกรรมต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหามากมาย ทั้งคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม อนามัยและด้านความปลอดภัย

๔.๒ การประเมินผล

เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมจะทำการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการพัฒนาทีมงาน ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ดับเพลิงในอาคารสูงสามารถเดินทางเข้าถึงจุดเกิดเหตุอัคคีภัยเฉลี่ยไม่ถึง ๑๐ นาที

๒. เจ้าหน้าที่ดับเพลิงในอาคารสูงสามารถใช้เวลาในการดับเพลิงได้อย่างรวดเร็ว

๓. การบริหารจัดการพื้นที่เกิดเหตุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓ แนวทางในการบริหารความเสี่ยง/ปัญหาอุปสรรค

ปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อาจไม่บรรลุมีอยู่ ๔ ประการ คือ

๑. <u>ปัญหาด้านบุคลากร</u> ผู้ปฏิบัติหน้าที่ชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงต้องมีความตั้งใจสูง ต้องมีวินัย ความอดทน มีความรู้ในด้านเทคนิคที่หลากหลายและต้องใช้พละกำลังมากและมีความเสี่ยงภัยสูงแต่ได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสมและเพียงพอ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ขาดขวัญกำลังใจ ขาดแรงจูงใจในการทำงานจึงทำให้บุคคลากรโอนย้ายไปหน่วยงานอื่น

๒. <u>ปัญหาด้านอุปกรณ์</u> ที่ใช้ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยบางส่วนอยู่ในสภาพชำรุดไม่สามารถใช้งานได้และอาจไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน

๓. <u>ปัญหาด้านงบประมาณ</u> ที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมอาจไม่เพียงพอทำให้ขาดความต่อเนื่องในการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงที่ต้องต่อยอดลำดับขั้นที่สูงขึ้นต่อไป

๔.๔ ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาในฐานะเป็นผู้อำนวยการกองปฏิบัติการดับเพลิง ๓ จึงขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาทีมงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์กร เห็นควรดำเนินการดังนี้

๑. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรหารือผู้บริหารระดับสูงเพื่อเพิ่มเงินเพิ่มพิเศษสำหรับผู้ปฏิบัติงานกู้ภัยให้สูงกว่าเดิมจากที่ได้รับ เดือนละ ๕,๐๐๐ บาทและค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่ทำงานนอกเวลาราชการ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และจัดทำเข็มเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ให้รู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูง

๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงประจำกองปฏิบัติการดับเพลิง ๑ – ๔ (ทุกกอง) เพื่อความรวดเร็วและสามารถปฏิบัติการดับเพลิงได้ตามมาตรฐานสากลพร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานดับเพลิงในอาคารให้ครบทุกกองปฏิบัติการดับเพลิง รวมถึงการจัดซื้อ ซ่อมแซม หรือรับโอน รถบันได รถกะเช้า รถหอน้ำดับเพลิง เพื่อความพร้อมในการรับเหตุอัคคีภัยในอาคารสูง

๓. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรตั้งงบประมาณสำหรับโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิงในอาคารสูงไว้เป็นประจำทุกปี เพื่อการฝึกอบรมในประเทศและส่งชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารสูงไปเรียนรู้เทคนิคกลยุทธ์สมัยใหม่เพื่อเพิ่มทักษะประสบการณ์ในการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สวีเดน สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมัน ฮ่องกง โดยเมื่อไปอบรมกลับมาแล้วชุดปฏิบัติการ ต้องมาถ่ายทอดวิชาความรู้ที่ไปฝึกอบรมมาให้กับเจ้าหน้าที่ดับเพลิง ในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถ ทักษะและ ประสบการณ์ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง ในสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีมากขึ้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร **แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๗๕)**, หน้า ๑๔๗.

- สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย **เอกสารรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กรณี ต้อนรับผู้ตรวจราชการกรุงเทพมหานครสูงและคณะ (นายพิชญา นาควัชระ),** หน้า ๓ -๔.

- กองอำนวยการและแผนงาน สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, สำเนาคำสั่ง กทม.ที่ ๒๑๗๔/ ๒๕๕๗ และบันทึกอนุมัติที่ กท.๑๘๐๓/๙๗๓ **คำสั่ง เรื่อง ให้ข้าราชการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฝึกอบรมส่งเสริมให้ความรู้ด้านการป้องกันภัยในอาคารขนาดใหญ่และอาคารสูง.**

- กองวิชาการและแผนงาน, **รายงานสาธารณภัยในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๕๖**, หน้า ๒, ๔ – ๕.

- กองวิชาการและแผนงาน, **การอบรมหลักสูตรการดับเพลิงในอาคารสูง ณ เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗.**

- ขาว เขียวภักดี, **การจัดตั้งชุดปฏิบัติการดับเพลิงในอาคารเพื่อลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบกองปฏิบัติการดับเพลิง ๓**, หน้า ๑-๒ ,๑๒ –๑๔.

- สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, **ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘**, หน้า ๑๓.

- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ , ๒๕๓๐, หน้า ๒๓๔.

- ติน ปรัชญพฤทธิ์ , ๒๕๓๕, หน้า ๑๓๐.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษิตานนท์ และสมชาย หิรัญกิตติ , ๒๕๓๘ หน้า ๙๑ – ๙๒.

- กระทรวงศึกษาธิการ , ๒๕๔๑ ,หน้า ๔๙.

- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น), **“การพัฒนาขีดความสามารถ” จาก http ://www.tpa.or.th.**

- พงกะพรรณ ตะกลมทอง, **“การพัฒนาขีดความสามารถ” จาก http:www.google.co.th.**

ภาคผนวก

๑. พื้นที่รับผิดชอบของแต่ละสถานีดับเพลิงกว้างเกินไป ควรจัดตั้งขยายเพิ่มเป็นสถานีดับเพลิงหลักให้มากขึ้นเพื่อลดระยะเวลาในการเดินทางเข้าถึงที่เกิดเหตุ

๒. รถดับเพลิงและอุปกรณ์ช่วยชีวิตในปัจจุบันมีจำนวนมากเพียงพอ บางชนิดเกินความจำเป็น การบำรุงรักษาตลอดจนการจัดเปลี่ยนอะไหล่ตามวงรอบ ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้การใช้งานไม่คุ้มค่า ควรวางแผนการจัดหาอะไหล่เพื่อเปลี่ยนตามวงรอบ อีกทั้งควรมีหน่วยช่างเคลื่อนที่เร็ว เพื่อแก้ไขปัญหาเบื้องต้นในชั้นหนึ่งก่อน หากมีรถดับเพลิงเสียและใช้งานไม่ได้นอกที่ทำการและควรมีโรงจอดรถเพียงพอกับจำนวนรถ

๓. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรเพิ่มกำลังพลให้เพียงพอและมีความเหมาะสม เนื่องจากต้องผลัดเปลี่ยนกันเข้าเวรตลอด ๒๔ ชั่วโมง และในการสับเปลี่ยนเวรจากช่วงเช้าเป็นช่วงเย็นและจากช่วงเย็นเป็นช่วงกลางคืนควรจะสับเปลี่ยนสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เพื่อให้ร่างกายปรับสู่สภาพสมดุล

๔. ปัญหาด้านการสื่อสารในที่เกิดเหตุ ควรจัดหาวิทยุสื่อสารให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพ

๕. ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในตำแหน่งหน้าที่ โดยกำหนดหลักสูตรการดับเพลิงและเทคนิคการกู้ภัยต่างๆหรืออาจจะตั้งโรงเรียนสอนด้านการดับเพลิงและกู้ภัย เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับหน่วยงาน

๖. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เป็นระบบ ควรจัดทำแผนกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนและควรให้หน่วยอาสาบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ มาสังกัดและทำงานร่วมกับสถานีดับเพลิง ถ้ารถดับเพลิงในสถานีไม่ได้ออกปฏิบัติงานหรือออกทำการช่วยเหลือสถานีดับเพลิงข้างเคียง หน่วยงานอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยก็ไม่ควรนำรถออกปฏิบัติการเช่นกัน เพื่อจะได้ไม่สร้างปัญหาการจราจรบนท้องถนน เว้นแต่ได้รับการร้องขอเป็นกรณีพิเศษจากผู้บังคับบัญชา

๗. ชุดดับเพลิงในอาคารสูงที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงใช้สวมใส่ ควรจะมีเอกลักษณ์บ่งชี้ให้ทราบถึงสังกัดที่ชัดเจน และควรใช้สีเดียวกันทั้งหน่วยงาน อีกทั้งสีของชุดดับเพลิงในอาคารสูงไม่ควรซ้ำกับหน่วยงานอื่น

๘. สถานีดับเพลิงแต่ละสถานีควรกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานประจำปี ว่ามีอะไรบ้างที่ควรทำเพื่อพัฒนาองค์กรและพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ

๙. ควรจัดการเกี่ยวกับอายุของบุคลากรในหน่วย เนื่องจากงานดับเพลิงเป็นงานที่ต้องใช้พละกำลัง สติปัญญา และความสามารถในการเข้าผจญเพลิง หากรับบุคลากรที่อายุมาก มาเริ่มปฏิบัติงาน อาจทำให้การใช้บุคลากรไม่คุ้มค่า ซึ่งอายุของบุคลกรที่บรรจุใหม่ ไม่ควรเกิน ๓๕ ปีและมีความสูงไม่ต่ำกว่า ๑๖๕ เซนติเมตร

๑๐. ควรสร้างจิตวิญญาณของนักดับเพลิงให้เกิดขึ้นให้มาก เข้าใจความหมายของคำที่ว่า เป็นนักดับเพลิงมืออาชีพ ไม่ใช่มีอาชีพเป็นนักดับเพลิง